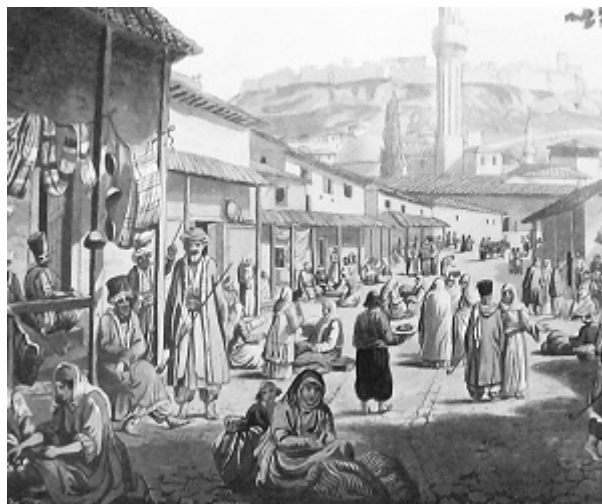

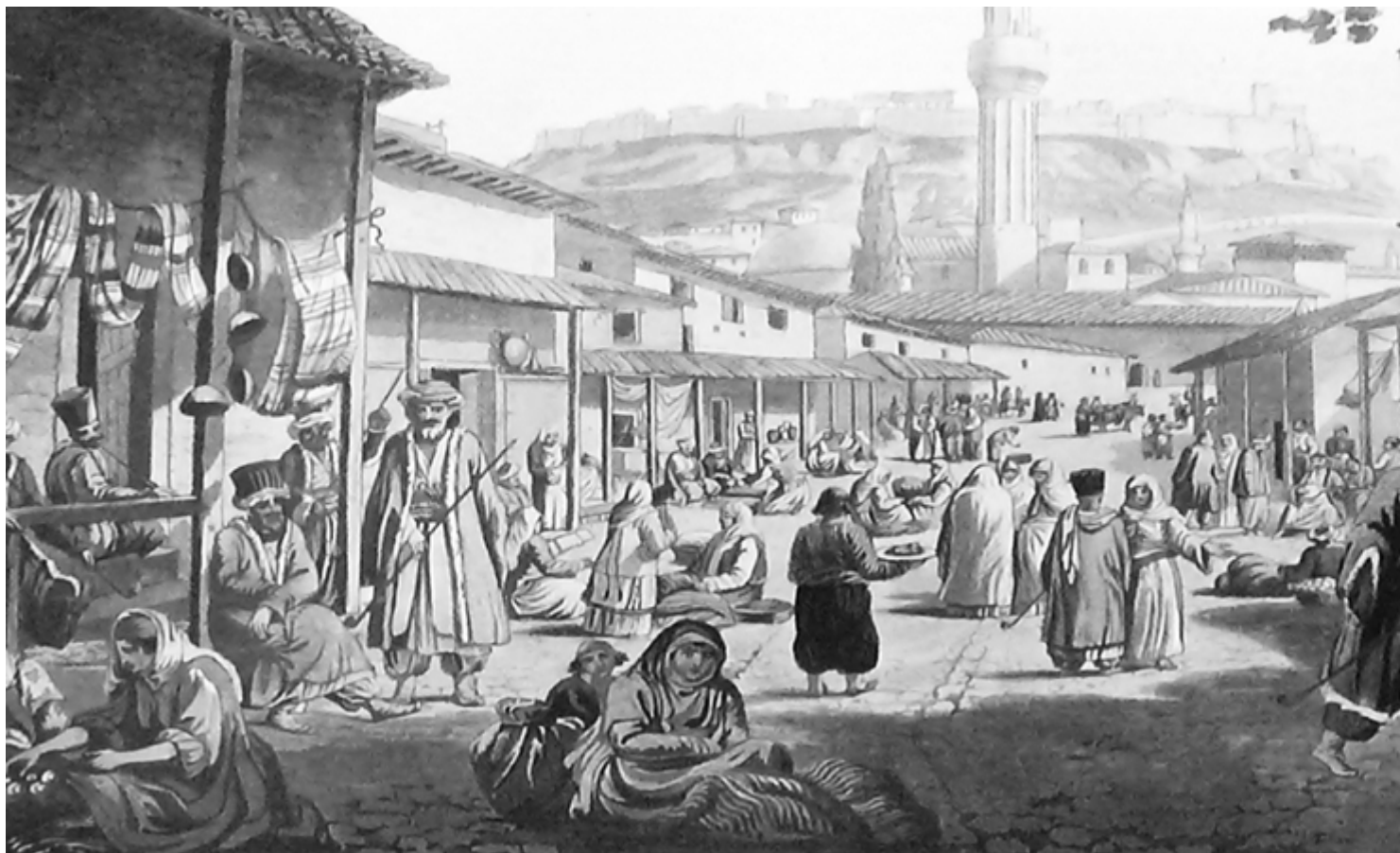
Φήμες και γεγονότα για τη δράση της «Φιλορθόδοξης Εταιρείας» (Θανάσης Χρήστου, Αν. Καθηγητής Νεότερης & Σύγχρονης Ιστορίας Πανεπιστημίου Πελοποννήσου)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=171886>]

Οι δύο αυτές εμπλοκές του φοιτητικού σώματος, απροσδιόριστου και άγνωστου με εξαίρεση την περίπτωση του Σταμάτη Κρήνου, αλλά και απροσδόκητου σε τέτοιους ρόλους, και μάλιστα στην οξύτερη φάση της αποκάλυψης της συνωμοσίας των Φιλορθοδόξων, αναδεικνύει τους φοιτητές σε έναν από τους βασικότερους φορείς άσκησης πολιτικής πίεσης αμέσως μετά τα κόμματα και τον Τύπο. Δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία για τα κίνητρα της εμπλοκής αυτής - ήταν καθαρώς πολιτικά- καθώς επίσης δεν υπάρχει ίχνος αμφιβολίας για την ταυτότητα των υποκινήτων της φοιτητικής διαμαρτυρίας. Πίσω από την δυναμική αυτή φοιτητική εμπλοκή κρυβόταν η συνταγματική αντιπολίτευση, η οποία επιδίωκε με κάθε μέσο να πλήξει καίρια τον αντίπαλο -που ανήκε στο ρωσικό κόμμα- και στην προσπάθειά της αυτή δεν δίσταζε να αξιοποιήσει προς όφελός της τον ενθουσιασμό και την ορμητικότητα της φοιτητιώσας νεολαίας.

Πηγή: paliaathina.com

Τα δύο αυτά συμβάντα δεν παρέμειναν χωρίς συνέχεια και στα επόμενα φύλλα του ο «Αιών» επανήλθε γράφοντας ότι ο Γεώργιος Γλαράκης προσκλήθηκε να καταμηνύσει αυτούς που δημιούργησαν τα επεισόδια εις βάρος του, αλλά εκείνος δεν καταδέχθηκε να προβεί σε μία τέτοια ενέργεια, δείχνοντας τα μακρόθυμα και γενναία του αισθήματα απέναντι στους πολιτικούς του αντιπάλους. Η Εισαγγελία, ωστόσο, κινήθηκε αυτεπάγγελτα εναντίον των ταραξιών της νύκτας της 30ης Δεκεμβρίου, καθώς επίσης αυτεπάγγελτα κινήθηκε και εναντίον εκείνων που εξύβρισαν τα μέλη της Ιεράς Συνόδου την Πρωτοχρονιά του 1840. Ο αρθρογράφος δεν κάνει καμία αναφορά στα ονόματα των πρωταγωνιστών των επεισοδίων και δεν διευκρινίζει πουθενά για το αν πρόκειται για τα ίδια άτομα η για διαφορετικά. Επιμένει ωστόσο και γράφει ότι, για να τηρηθούν οι νόμοι και η ευταξία, θα πρέπει αυτή μετά την καθύβριση ολόκληρου του σώματος της Ιεράς Συνόδου να ικανοποιηθεί και να αποκατασταθεί το κύρος της.[18]

Φυσικά, όπως ήταν αναμενόμενο, η υπόθεση πήρε την άγουσα στα ανακριτικά γραφεία και ορισμένοι από τους ταραξίες ανακρίθηκαν. Ο Σταμάτης Κρήνος όμως παρέμεινε ελεύθερος, χωρίς να διευκρινίζεται αν οι υπόλοιποι παρέμειναν υπό κράτηση. Εύλογα διερωτάται ο «Αιών» αν ισχύει στην Ελλάδα «αντίστροφος δικαιοσύνη, τιμωρούσα τους υπαιτίους αντί των πρωταιτίων;», αφήνοντας ταυτόχρονα τον υπαινιγμό ότι ο Κρήνος αφήνεται ελεύθερος και προστατεύεται

από κάποιους, ίσως για να φανεί χρήσιμος και σε άλλες ενδεχόμενες ταραχές και διαμαρτυρίες¹⁹.

Από τις φήμες στις δίκες

Προκειμένου να έχουμε το κλίμα της εποχής όσο το δυνατόν εναργέστερα, ας σημειωθεί ακόμα ότι στον Τύπο διατυπώνονταν σχόλια και φήμες που κυκλοφορούσαν σχετικά με καταστροφές και σφαγές που επρόκειτο δήθεν να κάνει η Εταιρεία των Φιλορθοδόξων. Όλα αυτά τα προαναγγελλόμενα δεινά, μάλιστα, είχαν άμεση σχέση με το Πανεπιστήμιο και την παιδεία. Χαρακτηριστικά ας αποθησαυρισθεί εδώ η παρατήρηση του «Αιώνος»: «Σφαγαί του αγίου Βαρθολομαίου ετεχνουργήθησαν, ως μέλλουσαι να ενεργηθώσι τη 1 Ιανουαρίου 1840, καθ' όλων των ξένων παντός έθνους, καθ' όλων των συνταγματικών, καθ' όλων των πεπαιδευμένων. Πυρκαϊαί γενιτσαρिकाί εμορφώθησαν κατά του Πανεπιστημίου, του Γυμνασίου και της δημοσίου Βιβλιοθήκης»²⁰.

Και σε επόμενα δημοσιεύματα καταγραφόταν σε περίοπτη θέση: «εμπρησμοί επίσης των Γυμνασίων και του Πανεπιστημίου, σφαγαί των λογίων και δολοφονία τις προωργανισμένη διεκωδωνίσθησαν παρά των ιδίων αυτών ανθρώπων εις τα 1839»²¹. Καθώς επίσης επισημαινόταν ότι: «Οι πλήρεις πάσης κακίας και αγυρτείας συκοφάνται των Αθηνών διεσάλπισαν φόνους κατά των Λογίων, πυρπολήσεις κατά του Πανεπιστημίου, σφαγάς των Αρχών, ανατροπήν των καθεστώτων και ενοχοποιήσεις κατά της Ιεράς Συνόδου».[22]

[Συνεχίζεται]

18. «Αιών», αρ. φ. 124, 3 Ιανουαρίου 1840. Η ημερομηνία 3 Ιανουαρίου 1840 στο φύλλο αυτό (αρ. 124) είναι ίδια με την ημερομηνία του προηγούμενου φύλλου (αρ. 123), επομένως είναι πολύ πιθανό να πρόκειται για λάθος από παραδρομή. Ο «Αιών» κυκλοφορούσε δύο φορές την εβδομάδα, Τετάρτη και Κυριακή. Ως εκ τούτου, στο φύλλο 124 θα έπρεπε να γραφεί η ημερομηνία 7 Ιανουαρίου 1840 (Κυριακή) και όχι 3 Ιανουαρίου 1840 (Τετάρτη).

Ένα άλλο σημείο που θα πρέπει να επισημανθεί είναι ότι μέσα στο ευρύτερο πνεύμα αποσιώπησης της κρίσης και επιείκειας που υιοθέτησε ο Όθωνας για την επίλυση της διαμάχης, όλες αυτές οι αυτεπάγγελτες διώξεις της Εισαγγελίας κατά των φοιτητών θα πρέπει, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, να ανεστάλησαν σιωπηρά.

19. «Αιών», αρ. φ. 125, 10 Ιανουαρίου 1840.
20. «Αιών», αρ. φ. 120-121-122, 1 Ιανουαρίου 1840.
21. «Αιών», αρ. φ. 131, 28 Ιανουαρίου 1840.
22. «Αιών», αρ. φ. 140, 25 Φεβρουαρίου 1840. Ας επισημανθεί ακόμη εδώ ότι τα Πρακτικά ενός από τα πιο σημαντικά συλλογικά όργανα του Πανεπιστημίου, που ήταν το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο και που διαφυλάσσονται στο Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, σιωπούν γύρω από τις επίμαχες αυτές διεργασίες.